

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/39/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8825200667
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2025:8825200667.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnenú v C. D. B. E. F. D., D. XXXX/X, D., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov, matky G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, I. J. K. a otca I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. J. XX/X, I. J. K., o uloženie výchovného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

I. Súd u k l a d á mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie vo forme pobytu v zariadení v C. D. B. E. F. D., D. XXXX/X, D., najdlhšie na dobu 6 mesiacov.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny začal tunajší súd uznesením č.k. 6P/39/2025 – 16 zo dňa 14.04.2025 bez návrhu konanie o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

2. Z obsahu podnetu vyplýva, že rodina je orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vedená v evidencii problémových rodín od roku 2005. Rodina nebola pravidelne monitorovaná. Na základe podnetu plnoletej sestry H. M., nar. XX.XX.XXXX o nezabezpečovaní dostatočnej starostlivosti zo strany matky o mal. A., bolo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámené, že matka v nadmernej miere požíva alkoholické nápoje. Mal. A. trpí postihnutím downovho syndrómu. Je žiačkou 9. ročníka N. O. P. I. D.. Ide o žiačku so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami. Matka mal. dieťaťa je nezamestnaná, je takmer bez príjmu, nemá nárok na dávky a príspevky v hmotnej núdzi, v dôsledku dlhu na Mestskom úrade I. J. K.. V domácnosti sa zdržiavajú aj plnoletí bratia mal. A., G. B., nar. XX.XX.XXXX a G. B., nar. XX.XX.XXXX. Tam sa práve oni dopúšťajú fyzického násillia nasmerovaného nielen voči sebe, ale aj voči matke, ktorá má často modriny po tele. Aj plnoletí bratia sú často pod vplyvom alkoholu. Svedkom celej situácie v rodine je mal. A., ktorá pociťuje v domácnosti strach. Plnoletej sestre, Q. B., nar. XX.XX.XXXX, sa zdôverila, že chce zomrieť. Počas týždňa je mal. A. na internáte, avšak prichádza domov v piatok poobede a v nedeľu ju odprevádza plnoletá setra Q. naspäť na internát. Do určitého času, matka každý piatok chodila pre mal. A. na internát do D.. Naposledy sa však stalo, že matka prišla pre maloletú pod výrazným vplyvom alkoholu a následne s ňou cestovala vo vlaku domov. Matka maloletej už dlhý čas bojuje so závislosťou na alkohole. Nie je liečená na psychiatrickej ambulancii. Odmietla pomoc a tvrdí, že nemá problémy s alkoholom. V minulosti dochádzalo k fyzickému a psychickému týraniu matky zo strany otca mal. detí. U detí dochádzalo k psychickému týraniu zo strany otca. Otec mal. detí nebýva toho času v spoločnej domácnosti. Pred nedávnom sa vrátil z výkonu trestu odňatia slobody a naďalej dochádza aj u neho k požívaniu alkoholických nápojov. Nikto z príbuzných

neprejavil záujem o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Plnoletá sestra, H. M., nemá vytvorené bytové podmienky potrebné pre zabezpečenie osobnej starostlivosti o mal. A.. Má založenú rodinu a zabezpečuje celodennú starostlivosť o svoje maloleté dieťa. Plnoletá sestra Q. B., nar. XX.XX.XXXX študuje na vysokej škole v D.. Počas týždňa je na priváte spolu s ďalšími spolužiakmi a počas víkendov sa nezdržiava v mieste trvalého bydliska, ale odchádza za priateľom do jeho domácnosti. Umiestnenie maloletého dieťaťa do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu je aktuálne jediným možným riešením na ochranu jeho života a zdravia, nakoľko v súčasnosti nie je možné, aby maloleté dieťa vyrastalo v rodinnom prostredí, kde je svedkom agresivity a požívania alkoholu v nadmernej miere.

3. Rodičia sa pojednávania nezúčastnili, svoju neúčasť neospravedlnili a vo veci sa nevyjadrili.

4. Kolízny opatrovník navrhol uložiť mal. dieťaťu výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny D..

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom sociálnej pracovníčky Centra pre deti a rodiny v D., výsluchom mal. dieťaťa, oboznámením sa s podnetom na uloženie výchovného opatrenia, rodným listom mal. dieťaťa, správou N. O. P. z 02.04.2025, správou Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo I. J. K., správou mesta I. J. K., uznesením o začatí konania bez návrhu zo dňa 14.04.2025, uznesením zo dňa 15.04.2025, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie, správou kolízneho opatrovníka, správou z Centra pre deti a rodiny D., rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 12T/1/2017, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 6P/28/2017 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav veci:

6. Podľa rodného listu sa mal. A. B. narodila dňa XX.XX.XXXX z matky G. B., nar. XX.XX.XXXX a otca I. B., nar. XX.XX.XXXX.

7. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 6P/28/2017 zo dňa 24.08.2017 bolo manželstvo rodičov mal. dieťaťa rozvedené a upravené rodičovské práva a povinnosti na čas po rozvode. V tom čase maloletí G., nar. XX.XX.XXXX, Q., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. boli zverení do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného na každé dieťa v zákonom minimálnej výške. Z rozvodového spisu bolo zistené, že u otca mal dieťaťa bol znaleckým posúdením zistený chronický alkoholizmus s rozvinutou závislosťou s poruchami správania v zmysle agresívnych prejavov. Maloleté deti prežívali negatívne a konfliktné situácie v rodine, deti otca odmietali.

8. Tunajší súd uznesením č.k. 6P/39/2025 – 18 zo dňa 15.04.2025 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil matke G. B., nar. XX.XX.XXXX odovzdať maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, do dočasnej starostlivosti C. D. B. E. F. D., D. XXXX/X, D..

9. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/111/2014 zo dňa 3.12.2014 bol otec dieťaťa uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopustil voči svojej manželke s tým, že u nej sa prejavil aj syndróm týranej osoby, opakovane nadával aj dcére H., viackrát ju udrel, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov.

10. Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom sp. zn. 12T/1/2017 zo dňa 12.04.2017 uznal otca mal. dieťaťa za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania, ktorého sa dopustil voči svojej manželke, ktorej sa vyhrážal smrťou, a to závažnejším spôsobom konania - so zbraňou. Otcovi dieťaťa bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov a ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

11. Zo správy Mestského úradu I. J. K. je zrejmé, že matka býva v jednoizbovom byte. Byt pôsobí nie práve útulným a uprataným dojmom, všade je prítomné porozhadzované šatstvo. Z miestnych zdrojov je známe, že v rodine sa nadmerne požíva alkohol. S bývalým manželom neudržiava kontakt a údajne ani jej dcéry nejavia o otca záujem.

12. Podľa správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru I. J. K., odboru poriadkovej polície G. B., nar. XX.XX.XXXX, má v evidencii priestupkov 2 skutky a v evidencii trestných činov 3 skutky. G. B., nar. XX.XX.XXXX, má v evidencii priestupkov 13 skutkov a v evidencii trestných činov 3 skutky. Vzhľadom na spôsob vedenia evidencie priestupkov a trestných činov nebolo možné zistiť, či niektorý z šetrených skutkov sa stal za prítomnosti maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX.

13. Zo správy N. P. O. v D. vyplýva, že mal. A. bola v školskom roku 2024/2025 žiačkou 9. ročníka, plnila si desiaty rok povinnej školskej dochádzky. Ide o žiačku so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Jej prospechové výsledky sú veľmi dobré. Vymeškané vyučovacie hodiny boli riadne matkou ospravedlnené lekársnym potvrdením. V kolektíve triedy je žiačka veľmi obľúbená, spoločenská, pedagógov a dospelých rešpektuje. Komunikáciu s matkou vychovávateľka prezentuje ako veľmi dobrú, nepôsobila dezorientovane, resp. agresívne. Počas posledného obdobia (cca v priebehu marca 2025) A. prezentovala, že jej matka počas víkendu mala fyzický konflikt s bratom A.. Potvrdila aj požitie alkoholu matkou a bratom. V tomto smere to maloletá emočne prežívala, čo prezentovala aj učiteľom. Problémy zaznamenali s platbami za pobyt na internáte a stravné. Po viacerých naliehaniach zo strany školy bola úhrada zrealizovaná, väčšinou od súrodencov mal. A..

14. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že mal. A. navštevuje naďalej N. O. P. v D., ktorú navštevovala aj pred umiestnením do centra pre deti a rodiny. V dôsledku toho je u nej adaptačný proces uľahčený. Zvyká si len na pravidlá v rámci skupiny centra pre deti a rodiny. Pred nástupom bola maloletá A. na internáte, toho času dochádza do školy každý deň. Matka s mal. A. od umiestnenia komunikuje prostredníctvom mobilného telefónu, ktorý má mal. A. z domu. Následne bola vykonaná návšteva na skupine, kde bola prítomná aj mal. A.. Tá pôsobila v poriadku. Pekne, čisto oblečená. Tešila sa prítomnosti matky a krstnej matky, p. I.. Mal. A. udáva, že sa má dobre. Maloletú A. osobne v zariadení navštevuje aj plnoletá sestra Q. B.. Od umiestnenia maloletej do zariadenia nastali zmeny v rodinných pomeroch. Plnoletý syn G. B. odišiel bývať z domácnosti matky, nie je s ňou v žiadnom kontakte. V domácnosti zostal bývať len plnoletý syn G. B.. Matka maloletej absolvovala dňa 12.05.2025 vyšetrenie u psychiatričky G. L.. Dňa 20.05.2025 nastúpila na protialkoholické liečenie. Otec maloletej býva vo vedľajšej časti domu jeho sestry, kde užíva jednu izbu, ktorá slúži na prípravu jedla aj na spánok. Bytové podmienky sú udržiavané na pomerne nízkej úrovni. Z osobného rozhovoru s otcom maloletej vyplynulo, že ten vo zvýšenej miere taktiež požíva alkoholické nápoje. V súčasnej dobe nie je možný návrat maloletého dieťaťa do jeho prirodzeného rodinného prostredia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti kolízny opatrovník odporúča, aby bolo maloletej A. uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny D..

15. Podľa správy Centra pre deti a rodiny D. zo dňa 04.06.2025 dieťa sa v zariadení primerane adaptovalo. Počas adaptácie prebiehali aj osobné stretnutia členov odborného tímu a telefonické konzultácie aj s triednou učiteľkou. Bolo poskytnuté poradenstvo. Psychickej pohode maloletej pomáhali jej kontakty s biologickou rodinou, ku ktorej má kladný vzťah a využívali sa aktivity, ktoré má maloletá rada. Snažili sa jej poskytnúť bezpečné prostredie. Dieťa sa postupne uvoľnilo a zoznamovalo s novým prostredím. Aj napriek svojmu zdravotnému znevýhodneniu maloletá je samostatná pri sebaobslužných činnostiach. Má vytvorený pozitívny citový vzťah k členom svojej biologickej rodiny. Často spomína dve sestry, mamu, krstnú mamu, krstného otca. Počas adaptačného obdobia bola v telefonickom kontakte so svojou rodinou a tiež ju bola navštíviť aj mama, sestra a krstní rodičia. Adaptácia na zariadenie prebehla primerane bez väčších problémov. Je v pravidelnom kontakte so svojou rodinou. Nezmenila sa u nej škola, triedna učiteľka, ani vychovávateľka.

16. Sociálna pracovníčka Centra pre deti a rodiny D. vo svojej výpovedi uviedla, že vypracovala správu, na záveroch ktorej v celom rozsahu trvá. Škola sa maloletej nezmenila. Od septembra by mala pokračovať ďalej na tejto škole. Adaptačný proces prebehol primerane. Maloletá je v kontakte s biologickou rodinou telefonicky. Najviac ju chodí navštevovať sestra Q., ktorá študuje v D..

17. Primerane veku bola vypočítaná maloletá A., z výpovede ktorej vyplynulo, že je v centre pre deti rodiny spokojná, má tam kamarátov. Súhlasí s tým, aby tam ešte určitú dobu zostala.

18. Súd vec takto právne posúdil.

19. Podľa § 37 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

20. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

21. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

22. Podľa § 37 ods. 7, ods. 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

23. Systém výchovných opatrení je budovaný systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžadujem záujem dieťaťa.

24. V danom prípade vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že je potrebné uložiť výchovné opatrenie tak, ako je vo uvedené vo výroku rozhodnutia. Maloleté dieťa sa toho času nachádza v Centre pre deti a rodiny D. na základe rozhodnutia tunajšieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že u matky sa vyskytuje problém s požívaním alkoholu a z uvedeného dôvodu nebola spôsobilá v tom čase poskytovať riadnu starostlivosť mal. dieťaťu, pričom bola dôvodná obava, že svojím správaním ohrozuje dieťa na zdraví a zdravom fyzickom a psychickom vývine, keďže požívala alkohol v prítomnosti dieťaťa. Dieťa tiež bolo svedkom fyzického násillia v domácnosti, ktorého sa mali dopúšťať bratia maloletej voči matke, tiež pod vplyvom alkoholu, čo malo nepochybne negatívny vplyv na zdravý vývin maloletej. Od nariadenia neodkladného opatrenia, na základe ktorého bola mal. A. umiestnená v centre pre deti a rodiny došlo k určitej zmene rodinných pomerov. Plnoletý syn matky sa odsťahoval z domácnosti matky a matka toho času postupuje protialkoholické liečenie. Otec dieťaťa bol v minulosti uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a následne aj z prečinu nebezpečného vyhrážania, ktorých sa dopustil voči matke mal. dieťaťa. U otca bol zistený chronický alkoholizmus s rozvinutou závislosťou a tento problém s požívaním alkoholu pretrváva. Nakoľko matka maloletej podstupuje protialkoholické liečenie a nikto z blízkyh príbuzných neprejavil záujem poskytovať maloletej osobnú starostlivosť, je potrebné uložiť mal. A. výchovné opatrenie vo forme pobytu v špecializovanom zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov.

25. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, aj neštátnych subjektov a zariadení. V prípade, ak dôjde k pozitívnej úprave rodinných pomerov a výchovné opatrenie splní sledovaný účel, rozhodnutie súd zruší.

26. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.